

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/175/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118205744
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118205744.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej, v právnej veci žalobcu: I. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., U. X., zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o primerané finančné zadostučinenie a prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11Csp/95/2018-44 zo dňa 05.10.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 214,66 eur a vo výroku o náhrade trov konania.

Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 214,66 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ale len z prisúdenej istiny. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal priznania primeraného finančného zadostučinenia. Súd prvej inštancie uviedol, že základným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia je porušenie práv alebo povinností podľa osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. Aj keď súd prvej inštancie zastáva názor, že daný inštitút je satisfakciou pre spotrebiteľa a má slúžiť ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy, čo vyplýva aj z dôvodovej správy k citovanému ustanoveniu, Krajský súd v Prešove ako súd druhej inštancie s takýmto názorom nesúhlasí a vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatňovaní porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný. Súd prvej inštancie poukázal na princíp právnej istoty upravenej v článku 2 ods. 2 CSP a uviedol, že rešpektuje vyslovený právny záver odvolacieho súdu. Keďže žalobca bol ako spotrebiteľ v predchádzajúcom spore v pozícii žalobcu úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenie jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku. Uviedol, že nesúhlasí s názorom žalovaného, že by mal v tomto spore znova preverovať, či žalobca bol v postavení spotrebiteľa. Táto otázka už bola vyriešená v predchádzajúcom súdnom spore, keď právoplatným rozsudkom boli priznané nároky žalobcu i práve z dôvodu, že žalobcu súdy posúdili ako spotrebiteľa. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadostučinenia, túto určuje voľnou úvahou súd. Súd prvej inštancie poukázal na právne závery vyslovené v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove 17Co/17/2018, 9Co/50/2018 a uviedol, že pri rozhodovaní o výške nároku sa musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsah nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. V danom prípade žalovaný sa dopustil nekalej obchodnej praxie v súvislosti s označením žalobcu ako podnikateľa, čo nezodpovedalo

skutočnosti. Tento status bol žalobcovi nanútený v snahe vyhnúť sa aplikácii spotrebiteľských noriem. Žalovaný v dôsledku takéhoto postupu neuviedol v úverovej zmluve jej povinné náležitosti. Spomínané porušenie práva žalobcu ako spotrebiteľa súd hodnotí ako vážne. Na druhej strane musel zohľadniť aj to, že žalovaný bol už za dané porušenie práva postihnutý tým, že mal nárok len na istinu úveru a dohodnutú odplatu bol zaviazaný žalobcovi vrátiť titulom bezdôvodného obohatenia. Zohľadnil aj ľahkovážnosť správania sa žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy, ktorú podpísal napriek tomu, že v nej bolo uvedené, že úver potrebuje na podnikanie. Určitú ľahkovážnosť možno vyvodiť aj z opakovaného sa zadlžovania úvermi, keďže len so žalovaným uzavrel sedem úverových zmlúv. Reparácia majetkovej ujmy žalobcovi už bola priznaná predchádzajúcim rozsudkom, súd pripomenul, že účelom primeraného finančného zadosťučinenia nie je reparácia, ale satisfakcia a poukazoval aj na výpoveď žalobcu o tom, že žiadna ujma mu nevznikla. Preto súd považoval za primeranú satisfakciu vo výške administratívneho poplatku, ktorý súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Preto žalobe vyhovel len čiastočne a priznal 2/3 z administratívneho poplatku 322 eur, čo činí 214,66 eur. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že ust. § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. je potrebné vykladať reštriktívne. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Rozsudok Okresného súdu Prešov 19C/219/2015 má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej aj generálnej prevencie. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen jeho deklaráciu. Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla. Žalobca vo vyššie uvedenom konaní, v ktorom bolo rozhodnuté o jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, netvrdil, že žalovaný mu spôsobil nejakú nemajetkovú ujmu. Žalobca tiež netvrdil, že predmetný úver práve neuvedením chýbajúceho údajja bol pre neho neprijateľným. Preto ak bol prijatý záver, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný, už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte ďalšie osobitné rozhodnutie. Súd prvej inštancie sa nezaoberal konkrétnymi okolnosťami prípadu a to tým, že žalobca v zmluve uviedol dobrovoľne svoje obchodné meno, identifikačné číslo, miesto podnikania, číslo živnostenského registra a potvrdil účel poskytnutého úveru, ktorým bolo podnikanie, a to viacnásobne, nielen v zmluve. V danom prípade nebol žalobca nevedomý, ale ľahostajný. Napriek existujúcemu statusu podnikateľa sa spoliehal v konaní o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti na takmer bezbrehú ochranu spotrebiteľa. Nie je možné poskytnúť ochranu opätovne priznaním finančného zadosťučinenia, obzvlášť ak vyššie uvedené prehlásenie urobil na šiestich z uzatvorených siedmich zmlúv. S poukazom na ods. 27 odôvodnenia rozsudku nesú formulované právne závery súdu prvej inštancie znaky arbitrárnosti. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu. Predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy. Nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Základným pravidlom je náhrada škody, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia ich vyrovnaním, teda princíp plnej reparácie tak, aby subjekt, ktorému bola spôsobená ujma či škoda získal toľko, čo mu skutočne patrí a aby nedošlo na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu. Žalobca výšku finančného zadosťučinenia odôvodnil len s poukazom na výšku bezdôvodného obohatenia, teda s prihliadnutím na spôsobenú materiálnu ujmu. Uvedené nasvedčuje nepochopeniu inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorým sa má kompenzovať vzniknutá nemateriálna ujma. Uviedol ďalej, že súd nesprávne vec právne posúdil, keď neaplikoval ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poukázal na ods. 13 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (ale citoval z úplne iného rozhodnutia, než je rozhodnutie preskúmané v tomto konaní). Poukázal na to, že súd prvej inštancie dotváral skutkový stav, nakoľko žalobca vo svojej žalobe neuviedol určité skutkové tvrdenia. Uviedol, že vzhľadom na vyššie uvedené má dôvodné pochybnosti o nezáujatosti konajúceho sudcu, ktorý postupoval v sporovom konaní tak, že porušil právo na spravodlivý proces žalovaného. Namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, a to tým, že súd rozhodnutie riadne neodôvodnil, keď sa nevysporiadal s relevantnými právnymi skutočnosťami, napr. s označením žalobcu v zmluve z hľadiska posúdenia či ide o zmluvu obchodnoprávnú alebo spotrebiteľskú. Poukázal ďalej na to, že na Okresnom súde Prešov, ako aj pred inými všeobecnými súdmi prebieha viacero konaní, v ktorých vystupuje totožný právny zástupca s totožným predmetom konania. Prejednávaná vec má znaky stereotypnej právnej agendy a práve stereotypná právna agenda v spojení s nízkou hodnotou sporu je dôležitým ukazovateľom, ktorý oprávňuje súd k moderácii uplatnených trov právneho zastúpenia. Poukázal na to, že v zmysle § 255 CSP má žalobca plný úspech vtedy, ak výrok rozhodnutia sa zhoduje so žalobným petítom. V

prípadoch, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu, môže zo strany žalobcu dochádzať k zámernému nadhodnocovaniu sporu, aby tak priamo narastala aj odmena advokáta. Z uvedeného vyplýva vhodnosť použitia postupu, že žalobca bude mať právo na náhradu trov konania, avšak len z výšky priznanej súdom. Poukázal na to, že v danom prípade z uplatnenej sumy 434 eur súd vyhovel žalobe 214,66 eur, čo predstavuje úspech 49,46 %. Uvedený postup súdu, ktorý nezohľadnil čiastočný úspech žalobcu v spore považuje žalovaný za nesprávne právne posúdenie. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne o veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. Poukazuje na vecne správne odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktoré dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalovaného. Nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Rozhodnutie dáva odpoveď na všetky relevantné právne otázky, vysporiadalo sa aj s posúdením statusu žalobcu ako podnikateľa aj s odôvodnením danosti základu nároku, aj s odôvodnením priznanej výšky nároku. Všetky jeho úvahy odvolací súd považuje za vecne správne. Poukaz na ods. 13 odôvodnenia rozsudku v odvolaní je nesprávny, pretože odsek 13 s takým obsahom, ako to uviedol žalovaný, sa v rozhodnutí súdu prvej inštancie nenachádza. Z rozhodnutia a zo spisu nevyplýva, že súd dotváral skutkový stav oproti tomu, čo uviedol žalobca v žalobe. Žalovaný uviedol, že má dôvodné pochybnosti o nezaujatosti konajúceho súdu, avšak toto jeho podanie neobsahuje všetky náležitosti námietky zaujatosti podľa § 52 ods. 2 CSP (dôvod na vylúčenie sudcu, kedy sa žalovaný o dôvode vylúčenia dozvedel), jedná sa skôr o vyjadrenie nespokojnosti s procesným postupom sudcu, a preto odvolací súd na toto podanie ako na námietku zaujatosti nemohol prihliadať (§ 52 ods. 2 CSP). Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania. Súd prvej inštancie aplikoval rozhodnutie o trovách konania takým spôsobom, ako to uvádzal aj žalovaný, teda priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak vychádzať sa má len z výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Toto je postup, ktorý zodpovedá v danom prípade zákonu aj okolnostiam prípadu.

4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalobca úspešný, trovy odvolacieho konania mu nevznikli. Neúspešný žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že právny zástupca žalobcu si obdobné nároky uplatňuje vo viacerých konaniach, odvolací súd uvádza, že z tohto dôvodu nie je možné nepriznať úspešnému žalobcovi trovy právneho zastúpenia. Právne zastúpenie v danom prípade je účelné.

6. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).